

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE
Z DZIAŁALNOŚCI W 2012 ROKU

Fundacja stawia sobie za cel rozwijanie postaw obywatelskich umożliwiających jednostkom aktywne uczestniczenie w życiu publicznym. Dobre państwo jest bowiem wspólnotą otwartych, kompetentnych, zaangażowanych obywateli.

Otwarci to ludzie lubiący innych, wrażliwi, ufni, umiejący budować więzi międzyludzkie.

Kompetentni obywatele, to tacy, którzy znają swoje uprawnienia, wiedzą, jak z nich korzystać. To partnerzy administracji publicznej, a nie jej petenci.

Zaangażowani, czyli wierzących w to, że ich udział w życiu wspólnoty ma sens, troszczący się o jej stan oraz przyszłość, gotowi do brania odpowiedzialności za siebie i innych.

Cel ten realizujemy przez projektowanie sytuacji edukacyjnych, które dają szansę na autentyczne i znaczące uczestnictwo w życiu szkoły i społeczności lokalnej.

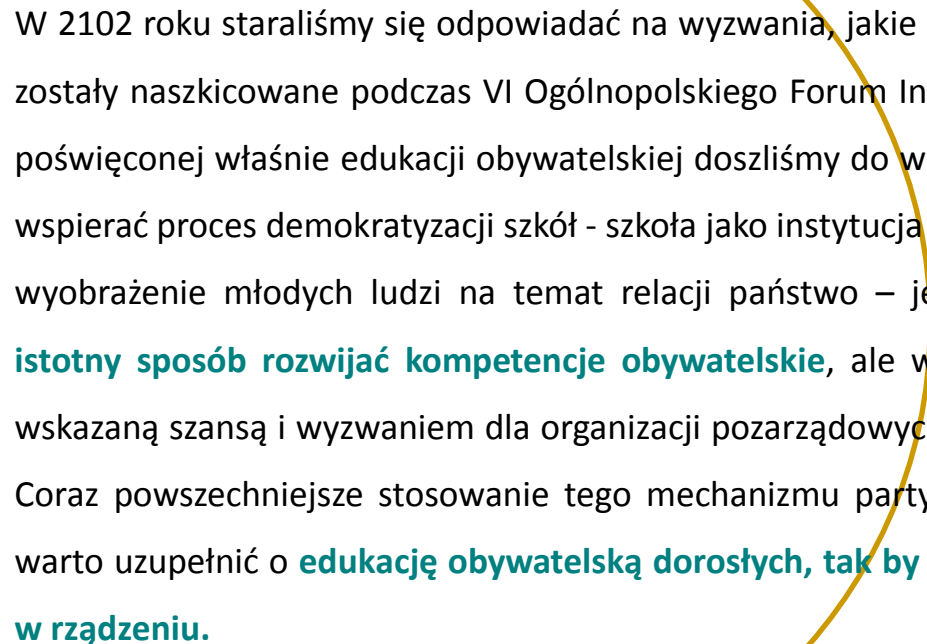
Podejmujemy różnorodne działania wzmacniające potencjał jednostek, jako obywateli. Pracujemy z przedstawicielami administracji publicznej, by wspólnie kreować mechanizmy udziału obywateli w procesach decyzyjnych. Tworzymy programy aktywnej edukacji obywatelskiej na poziomie szkół i gmin. Bardzo ważne dla nas jest podejmowanie refleksji na temat charakteru współczesnego obywatelstwa, jego istoty. Pomaga ona nam wyznaczać kierunki projektowanych działań.

Na co dzień zajmujemy się tworzeniem i wdrażaniem projektów, doceniając jednocześnie wagę zabierania głosu w dyskusji publicznej, uczestniczenia w działaniach koalicyjnych oraz prowadzenie rzecznictwa na rzecz edukacji obywatelskiej w Polsce.

PRIORYTETY
2012

W 2012 roku staraliśmy się odpowiadać na wyzwania, jakie stoją przed edukacją obywatelską w Polsce a zostały naszkicowane podczas VI Ogólnopolskiego Forum Inicjatyw Pozarządowych. Wtedy podczas sesji poświęconej właśnie edukacji obywatelskiej doszliśmy do wniosku, że organizacje pozarządowe powinny wspierać proces demokratyzacji szkół - szkoła jako instytucja publiczna swoim działaniem kształtuje wyobrażenie młodych ludzi na temat relacji państwo – jednostka. **Sposób działania szkoły może w istotny sposób rozwijać kompetencje obywatelskie**, ale większość szkół, wciąż tego nie czyni. Drugą wskazaną szansą i wyzwaniem dla organizacji pozarządowych jest, jak to określiliśmy, ruch konsultacyjny. Coraz powszechniejsze stosowanie tego mechanizmu partycypacyjnego przez władze różnego szczebla warto uzupełnić o **edukację obywatelską dorosłych, tak by mogli faktycznie kompetentnie uczestniczyć w rządzeniu.**

LEPSZA EDUKACJA OBYWATELSKA W SZKOLE

Współczesna szkoła może być przestrzenią sprzyjającą rozwojowi postaw obywatelskich. Do jej zadań należy inspirowanie i zachęcanie uczniów do współuczestniczenia w podejmowaniu i realizowaniu decyzji ważnych dla społeczności szkolnej.

Działania szkoły mogą sprzyjać rozwijaniu kompetencji obywatelskich oraz wychowywaniu dzieci i młodzieży zgodnie z zasadami: państwa prawa (jeżeli reguły postępowania są znane uczniom i przestrzegane przez nauczycieli), pomocniczości (jeżeli inicjatywy uczniów są mile przyjmowane i wspierane), podmiotowości (jeżeli zdanie uczniów jest uwzględniane podczas podejmowania decyzji na terenie szkoły).

Wspieramy szkoły w procesie kształtowania kompetencji młodych obywateli. Robimy to poprzez realizację innowacyjnych projektów, prowadzenie specjalistycznych szkoleń na temat samorządu uczniowskiego, organizując bezpośrednio zajęcia z uczniami oraz opracowując materiały edukacyjne. Dzięki tym działaniom szkoły stają się miejscem, które mogą faktycznie tworzyć wszyscy członkowie jej społeczności.

Samorząd uczniowski jako doświadczenie aktywności obywatelskiej w szkole

W 2012 roku podejmowaliśmy wiele działań związanych z rozwojem samorządności uczniowskiej. Zachęcamy do patrzenia na samorząd uczniowski w szkole jako proces uczenia się młodych ludzi samorządności, w którym ważnymi przewodnikami są nauczyciele. Samorządność, na którą składają się takie umiejętności jak branie spraw w swoje ręce, podejmowanie odpowiedzialnych działań, współdecydowanie o pewnych wspólnych kwestiach są bardzo ważnymi umiejętnościami w społeczeństwie demokratycznym.

W szkoleniach „Aktywny samorząd uczniowski” wzięło udział 180 opiekunów samorządów uczniowskich. Celem 18 h szkolenia było wsparcie nauczycieli, zajmujących się animowaniem działań samorządu uczniowskiego poprzez zaproponowanie modelu pracy SU, pozwalającego na zwiększenie udziału uczniów w życiu szkoły. Model ten, zakłada wprowadzenie w życie, działań SU reprezentujących interesy uczniów, integrujących społeczność szkolną, tworzących przestrzeń do debaty na temat ważnych kwestii dotyczących życia szkoły.

Konferencja „Samorząd uczniowski jako doświadczenie aktywności obywatelskiej w szkole” była okazją do spotkania i poznania się nauczycieli - opiekunów SU oraz szerszego namysłu nad aktywnością obywatelską dzieci w szkole. Celem pierwszej części konferencji była ogólna refleksja nad szkołą jako miejscem zdobywania doświadczenia aktywności obywatelskiej przez uczniów. Natomiast w drugiej części konferencji skupiliśmy się na wymianie doświadczeń między uczestnikami, zaprezentowaniu dobrych praktyk samorządności uczniów oraz roli nauczycieli - opiekunów SU w jej animowaniu. Program konferencji składał się z wystąpień prelegentów, prezentacji portalu wiedzy, dyskusji panelowej w oraz pracy grupach warsztatowych. Odbyła się ona 24 października 2012 roku w siedzibie Ośrodka Rozwoju Edukacji w Warszawie i wzięło w niej udział blisko 130 osób.

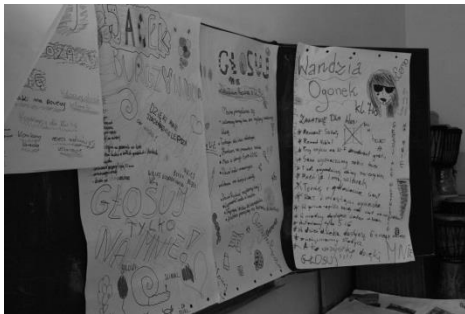

Samorząd uczniowski jako doświadczenie aktywności obywatelskiej w szkole

Uruchomiliśmy specjalistyczny portalu wiedzy dla opiekunów samorządów uczniowskich

www.samorzaduczniowski.org. Na portalu opiekunowie SU znajdą m.in: materiały edukacyjno-inspirujące, bibliografię pomocną w pracy opiekunów SU, opis dobrych praktyk działania SU w kraju i zagranicą, praktyczny przewodnik dla opiekunów SU, tłumaczenia tekstów dot. samorządności uczniów w szkole, praktyczne wskazówki jak pracować z SU.

Samorządni Młodzi Warszawiacy. W partnerstwie z dwiema szkołami podstawowymi (SP 306 i SP 217) przeprowadziliśmy projekt przybliżający sylwetkę Janusza Korczaka oraz jego ideę samorządności uczniowskiej. Uczestnicy projektu wypracowali również własny pomysł na zrealizowanie szkolnego projektu oddającego ducha korczakowskiej pedagogiki wychowawczej. W SP 306 uczniowie ustalili, że brakuje im wspólnej przestrzeni, w której mogliby prowadzić debaty, spotkania. Wymyślono zatem projekt zagospodarowania szkolnej wnęki na II piętrze. Przy wsparciu Rady Rodziców udało się wyremontować wnękę.

Na podstawie doświadczeń zdobytych przy prowadzeniu szkoleń dla uczniów SP 306 i 217 oraz realizowanych przez nich projektów stworzyliśmy zestaw scenariuszy lekcyjnych (o Januszu Korczaku i samorządności uczniowskiej). Są one dostosowane do przeprowadzenia w normalnych warunkach szkolnych tak na lekcjach historii jak i języka polskiego, czy godziny wychowawczej. Scenariusze trafiły do wszystkich szkół podstawowych prowadzonych przez Urząd m.st. Warszawy i dostępne są na www.samorzaduczniowski.pl.

Fundacja Civis Polonus jest członkiem **Koalicji Organizacji Pozarządowych na Rzecz Samorządności Uczniowskiej**. Pracowaliśmy głównie nad standardami działania SU.

Trust for Civil Society
in Central and Eastern Europe

Z Małej Szkoły w Wielki Świat

Wspieramy uczniów ze 119 małych, wiejskich szkół podstawowych w rozwój kompetencji społecznych i obywatelskich. W każdej szkole realizowane są projekty edukacyjne.

Szkoła Podstawowa w Nowym Kurowie
Rok szkolny 2010/2011
Projekt "Wybieramy przedstawicieli samorządu uczniowskiego"

Po pierwsze nie bądźmy obojętni! Projekty społeczno obywatelskie rozwijają wśród dzieci nawyk interesowania się kwestiami społecznymi dotyczącymi najbliższej okolicy. Analizują jaka jest sytuacja dzieci w gminie, jakie są najważniejsze ich problemy, jakie są potrzeby i co należy zrobić, by ich wieś, gmina była bardziej przyjazna najmłodszym.

Po drugie debatujemy! Uczniowie formułują swoje opinie i dzielą się nimi na forum szkoły. Dyskutują o bezpieczeństwie, żywieniu w szkole, sposobach spędzania wolnego czasu. Diagnozują problemy i znajdują ich rozwiązania.

Po trzecie wywieramy wpływ! Dzięki projektowi odżywają samorządy uczniowskie! W szkołach organizowane są otwarte, przejrzyste i angażujące wybory reprezentacji SU. Kandydacie debatuje i zachęcają do rozmów o przyszłości szkoły. Dzieci spotykają się regularnie z dyrektorami swoich szkół, których konsultują planowane decyzje jakie mają zostać podjęte a dotyczą dzieci. W ten sposób rodzi się na terenie szkoły dialog obywatelski, włączający uczniów w proces podejmowania decyzji.

Po czwarte działamy i zmieniamy! Dzieci praktykują aktywne obywatelstwo poprzez podejmowanie konkretnych działań na rzecz dobra wspólnego. Organizują spotkania międzypokoleniowe, prowadzą akcje informacyjne, dbają o przestrzeń publiczną.

Latem, uczniowie szczególnie zainteresowani polityką i sprawami społecznymi biorą udział w Letnich Obozach Naukowych. Pięciodniowe turnusy w Warszawie to czas na poznanie ciekawych, przyjaznych, ważnych i inspirujących miejsc stolicy, a także okazja do odwiedzenia instytucji politycznych, gospodarczych, kulturalnych i naukowych.

W ten sposób ponad **8346** dzieci przekonuje się, że aktywność obywatelska może być przyjemnością, robieniem czegoś ciekawego i bardzo ważnego.

Zapraszamy na stronę projektu: www.malaszkoła.pl

Partnerzy: Federacja Inicjatyw Oświatowych, Fundacja Wspierania Aktywności Lokalnej Fala, Fundacja Partnerstwo dla Środowiska, Szkoła Wyższa Przymierza Rodzin.

Szkoła Podstawowa w Smogórach
Rok szkolny 2010/2011
Projekt "Skarby naszej wsi"

www.malaszkoła.pl

Z Małej Szkoły w Wielki Świat

W roku szkolnym 2011/2012 w szkołach realizowano między innymi następujące projekty edukacyjne. Wszystkie dostępne są na stronie www.malaszkoła.pl

Kampania dla przyszłości. Celem projektu jest uświadomienie dzieciom i odbiorcom ich działań, że jakość życia przyszłych pokoleń zależy od tego, co robimy "tu i teraz".

Ważne rozmowy o ważnych sprawach. Celem projektu jest włączenie się dzieci w organizowanie życia szkolnego i budowanie kultury konsultacji społecznych jako elementu życia szkoły. Uczniowie poznają techniki konsultacji i wykorzystują je konsultując "Kalendarz imprez szkolnych" z władzami samorządu uczniowskiego i dyrekcją.

Makieta naszej wspólnoty. Celem projektu jest poznanie przez uczniów historii własnej miejscowości i okolicy, w wymiarze osobistym i regionalnym, nabycie umiejętności prezentowania zasobów i walorów wspólnoty lokalnej. Uczniowie projektują i wykonują makietę oraz prezentują ją, opatrząc komentarzem historycznym

Jak organizują się mieszkańcy. Celem projektu jest poznanie przez uczniów przykładów i przejawów zorganizowanej aktywności społecznej mieszkańców oraz podjęcie samodzielnie zorganizowanego działania w środowisku lokalnym.

Jak wpływać na gminę. Uczniowie poznają zasady działania, zadania i uprawnienia samorządu gminnego oraz sposoby wpływania mieszkańców na pracę radnych. Dzieci zebrały opinie mieszkańców o gminie, a opracowany raport zaprezentowały radnym.

MŁODZI LUDZIE WPŁYWAJĄ NA LOKALNE ŻYCIE PUBLICZNE

Wspieramy młodych ludzi w świadomym i aktywnym uczestniczeniu w życiu lokalnej wspólnoty. Wierzymy, że nastoletni obywatele mogą być wartościowymi partnerami dla administracji lokalnej. Posiadają dużą wiedzę i doświadczenie związane z bliskimi im problemami.

Dlatego wspomagamy ich w budowaniu relacji z lokalnymi władzami – konsultowaniu decyzji dotyczących spraw ważnych dla młodzieży. Płaszczyzną dla wymiany opinii i wspólnej pracy dorosłych i młodych przedstawicieli mieszkańców miast i wsi są animowane i wspierane przez nas Młodzieżowe Rady Gmin (Dzielnic).

Młodzieżowe rady gmin jako mechanizm konsultacji społecznych

Projekt realizowany był od czerwca 2011 roku do września 2012, współfinansowany ze środków Fundacji im. Stefana Batorego w ramach Programu Demokracja w Działaniu. Założeniem, które stoi u genezy projektu jest przekonanie, że jednym z najistotniejszych narzędzi zwiększania partycypacji obywatelskiej młodych ludzi na poziomie lokalnym są lub mogą być Młodzieżowe Rady Gmin. Systematyczne ich działanie przyczynia się bowiem do nabywania przez młodych członków społeczności lokalnej doświadczeń: namysłu nad problemami lokalnymi, głosowania, bycia reprezentowanym przez młodzieżowych radnych oraz współdecydowania o swojej społeczności.

Istotą i głównym działaniem w projekcie było testowe przeprowadzenie konsultacji społecznych z udziałem MRG w trzech ambitnych i odważnych gminach: Baranów (woj. mazowieckie), Płużnica (woj. kujawsko-pomorskie), Łubianka (woj. kujawsko-pomorskie). Dobór tych gmin do udziału w projekcie miał charakter celowy. Zależało nam na pracy z gminami, w których spotkamy się ze zrozumieniem, akceptacją i poważnym potraktowaniem „głosu” młodych przez władze lokalne: wójtów, radnych i dyrektorów szkół.

W wybranych gminach młodzieżowi radni i radne konsultowali m.in. plan pracy biblioteki, strategię rozwoju gminy, plan transportu lokalnego. Na podstawie tych doświadczeń powstał katalog tematów, które warto poddać konsultacjom z MRG wraz z opisem procesu konsultacji. Wiedzę i doświadczenie zdobyte w czasie testowania w Baranowie, Łubiance i Płużnicy prezentowaliśmy na konferencji, „Partycypacja młodzieży. Przykład Młodzieżowych Rad Gmin” w której uczestniczyło ponad 100 przedstawicieli samorządów lokalnych i organizacji pozarządowych.

Młodzieżowa Rada Gminy Płużnica w ramach konsultowania Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wyraziła swoją opinię na temat funkcjonowania i wyposażenia sali gimnastycznej w Nowej Wsi Królewskiej oraz organizacji półkolonii w Orłowie (jednym z obiektów o charakterze rekreacyjno-sportowym należącym do Gminy).

MRG przeprowadziła wywiady z uczniami, zorganizowali spotkanie, na które zostali zaproszeni przewodniczący klas. Zostali oni poproszeni o zebranie informacji na godzinach wychowawczych jak uczniowie chcieliby spędzać czas na półkoloniach oraz jak miałyby być wyposażona i funkcjonować sala w Nowej Wsi Królewskiej. W każdej klasie przewodniczący klas zebrali informacje przy pomocy tzw. burzy mózgów, każdy uczeń w formie pisemnej wypowiedział się na oba tematy. Propozycje uczniowie przyklejali na kartkę i tak powstał plakat z propozycjami. Po zakończeniu i zebraniu pomysłów od przewodniczących klas - Młodzieżowa Rada Gminy sporządziła zestawienie. Uczniowie i nauczyciele zapoznali się z wynikami na apelu.

Młodzieżowe rady gmin jako mechanizm konsultacji społecznych

www.mlodziejowarada.org.pl

mlodziejowarada.org.pl
PORTAL MŁODZIEŻOWYCH RAD GMIN

strona główna cykl życia rady twoja MRG bank wiedzy dobre praktyki

Młodzieżowa Rada Gminy to sposób na systematyczne działanie obywatelskie młodzieży w swojej społeczności.

Działania, które kształtują kompetencje obywatelskie młodych ludzi, uczą ich jak podejmują się ważne decyzje dla mieszkańców na poziomie lokalnym i pozwala współdecydować o sprawach ważnych dla młodzieży. Najważnym celem istnienia Młodzieżowej Rady Gminy jest zwiększenie zaangażowania i zaangażowania młodych ludzi sprawami publicznymi na poziomie lokalnym.

cykl życia młodzieżowej rady

powołanie rady	wybory rady	przygotowanie	prace rady	wyzwania
Podstawa prawna MRG	Jak wyłonić skład rady?	Przygotowanie młodzieżowego radnego	Konsultacje	Jak wspierać funkcjonowanie Młodzieżowych Rad
Formalne umocowanie MRG	Jak zorganizować wybory?	Szkolenie i uroczyste obrady	Debaty	Jak przezwyciężyć trudności
Sposób powołania MRG	Jak prowadzić kampanię wyborczą?	Przygotowanie urzędu	Realizacja projektów	O czym trzeba zawsze pamiętać
Po co powoływać MRG	Przykładowy harmonogram	Rola animatora/opiekuna	Działania promocyjne	
Korzyści				

rola młodzieżowej rady gminy

„Aktywne uczestnictwo młodych w decyzjach i przedsięwzięciach na szczeblu lokalnym i regionalnym jest niezbędne, jeżeli chcemy budować społeczeństwa bardziej demokratyczne, bardziej solidarne i bardziej dostajnie. (...) Wspólnoty lokalne i regionalne, które są najbliższymi władzami dla młodzieży, odgrywają bardzo istotną rolę w lansowaniu ich uczestnictwa. Spełniając tę rolę mogą one czuć się na tym, by młodzi byli nie tylko dobrze poinformowani o demokracji i przynależności więcej...

rola młodzieżowych rad

nasze doświadczenia

o projekcie

english info

Strona adresowana jest do dorosłych (urzędników, animatorów i osób współpracujących z Młodzieżowymi Radami Gmin) oraz młodzieży (zainteresowani tematyką Młodzieżowych Rad, zakładający Młodzieżowe Rady).

Znajdują się na niej przydatne informacje skierowane do osób, które zakładają Młodzieżową Radę (dorośli i młodzież) oraz współpracują z nią i chcą realizować działania konsultacyjne. W dziale „cykl życia rady” przedstawione są podstawowe informacje dotyczące podstaw prawnych funkcjonowania Młodzieżowych Rad i przykładowe dokumenty niezbędne do powołania Rady (statut, uchwała władz gminy itd.). Opisaliśmy cykl powoływania Rady zgodnie z procedurami, dając przy tym czytelnikowi cenne wskazówki dotyczące tego, jak powołać radę, przeprowadzić wybory, przygotować młodych radnych do pełnienia funkcji, jak prowadzić pracę rady oraz jakie są wyzwania pracy Młodzieżowej rady.

W dziale bank wiedzy umieściliśmy publikacje, akty, ustawy regulujące powoływanie Młodzieżowych Rad oraz przydatne lektury dla zainteresowanych.

Strona jest również cennym źródłem kontaktu dla osób, które mają pytania dotyczące istoty, powołania, funkcjonowania oraz wielu innych tematów związanych z Młodzieżowymi Radami. Bardzo wysoka pozycja strony przy wyszukiwaniu tematów dotyczących Młodzieżowych Rad Gmin oraz brak podobnego portalu, który łączy doświadczenia animatorów, urzędników i młodych skłania wiele osób do kontaktowania się z nami i zadawania wielu, często bardzo szczegółowych pytań.

Artykuł 5b – słuchaj głosu młodzieży

www.mlodzielowarada.org

Najważniejszym celem projektu jest upowszechnianie konsultacyjnej roli Młodzieżowych Rad Gmin, Miast i Dzielnic, zapisanej w artykule 5b ustawy samorządzie gminnym. Dodatkowo chcemy także przybliżyć ideę młodzieżowych samorządów lokalnym gminom, w których do tej pory nie ma takiej rady oraz zachęcić do współpracy i wymiany dobrych praktyk rady już istniejące.

W ramach projektu przewidujemy udział 200 młodych ludzi, którzy spotykać się będą w ramach sześciu spotkań regionalnych (styczeń – kwiecień 2013) oraz podsumowującego seminarium wojewódzkiego (maj 2013). W czasie spotkań regionalnych (Mława, Radom, Konstancin-Jeziorna, Piaseczno, Płock, Legionowo) uczestnicy dyskutują nad rolą konsultacyjną młodzieżowych rad, tym jak mogą wpływać na decyzje władz lokalnych i być aktywną częścią społeczności. Zmianą, do której dążymy jest zmiana profilu działalności młodzieżowych rad miasta z rozrywkowo-reprezentacyjnego do konsultacyjnego, w zgodzie z ideą bycia przedstawicielami wszystkich młodych mieszkańców danej gminy/miasta. W spotkaniach regionalnych biorą udział także przedstawiciele lokalnych samorządów, którzy razem z młodzieżą pracują metodami warsztatowymi nad najważniejszymi lokalnymi rozwiązaniami i planują ich rozwiązania.

W drugiej części projektu pracownicy Fundacji zaangażują się w 9 tygodniowy proces wspierania 6 wybranych młodzieżowych rad z terenu województwa. W ramach tego wsparcia przewidziane są także spotkania i warsztaty, które będą okazją do omówienia pojawiających się wyzwań w pracy Młodzieżowej Rady na polu konsultacji lub związanych z procesem powoływania Młodzieżowej Rady.

Ostatnią częścią projektu będzie badanie aktywności młodzieżowych rad w województwie mazowieckim, które będzie miało na celu udzielenie odpowiedzi na pytania m.in. o to: ile jest Młodzieżowych Rad na tym obszarze, jak one funkcjonują oraz jakie są główne obszary ich działalności. Mamy nadzieję, że badanie to ukaże kondycję Młodzieżowych Rad, a tym samym pozwoli nam na dostosowanie oferowanego przez nas wsparcia samorządów do ich realnych potrzeb.

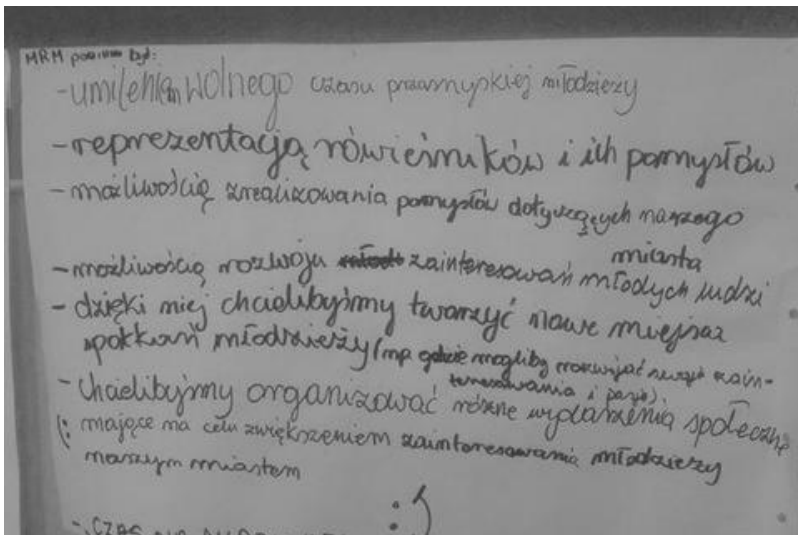
Wsparcie Młodzieżowych Rad

W 2012 roku wspieraliśmy bezpośrednio działanie Młodzieżowych Rad w warszawskiej dzielnicy Białołęka oraz w Przasnyszu.

Białołęka. W czerwcu 2012 r. rozpoczęła się czwarta kadencja Młodzieżowej Rady Dzielnicy Białołęka. W styczniu 2013 r. w Urzędzie Dzielnicy Białołęka odbyła się debata podczas której młodzież z białołęckich gimnazjów, i liceum wraz z nauczycielami i pracownikami urzędu dyskutowali na temat oczekiwań młodzieży i dorosłych w stosunku do Młodzieżowej rady. W lutym młodzieżowi radni przy współpracy z Białołęckim Ośrodkiem Kultury zorganizowali Antywalentynki – alternatywny pomysł na spędzenie dna zakochanych.

Przasnysz. W czasie projektu zorganizowaliśmy szereg spotkań z młodzieżą, urzędnikami i przedstawicielami szkół, w czasie których tłumaczyliśmy ideę działania i najważniejsze fakty dotyczące młodzieżowej rady miasta. **W tych spotkaniach wzięło udział ponad 400 osób.** We współpracy z Urzędem Miasta animowaliśmy proces wyborów do młodzieżowej rady, od momentu ustalenia szczegółów ordynacji wyborczej i statutu, aż do ślubowania kandydatów i pierwszej oficjalnej sesji. W ostatniej fazie projektu przeprowadziliśmy 3-dniowe szkolenie wprowadzające dla młodzieżowych radnych, a w kolejnych tygodniach skupiliśmy się na pomocy w rozpoczęciu efektywnych działań.

Zmiana społeczna, którą wykonaliśmy w czasie projektu, to przede wszystkim zwrócenie uwagi władz miasta na młodzież, wzmocnienie głosu młodych ludzi poprzez strukturę młodzieżowej rady miasta i zwiększenie kompetencji młodzieżowych radnych w zakresie działalności w społeczności lokalnej. Większy wpływ młodych ludzi na sprawy lokalne wyraża się np. w udziale młodzieżowej rady w konsultowaniu i ustalaniu np. programu zajęć ośrodka kultury w czasie ferii zimowych, czy przekładaniu petycji dot. budowy sali gimnastycznej do władz miasta.

Edukacja pozaformalna i uczestnictwo młodzieży dla aktywnego obywatelstwa

26 animatorów młodzieżowych z sześciu organizacji partnerskich z Polski, Niemiec, Włoch, Armenii, Gruzji i Ukrainy wspólnie uczyło się w jaki sposób lepiej, mądrzej i ciekawiej wspierać aktywność obywatelską młodych ludzi. Spotkali się z kilkunastoma organizacjami pozarządowymi, badaczami problematyki młodzieżowej, trenerami oraz przedstawicielami instytucji rządowych z Armenii.

Tematem projektu były dwa rodzaje aktywności, które wspierają aktywne obywatelstwo młodzieży: Edukacja pozaformalna, która rozwija umiejętności, wiedzę i postawy młodych ludzi; uczestnictwo młodych ludzi w życiu społecznym, działania angażujące młodych ludzi w procesy podejmowania decyzji ich dotyczących i zasady współpracy instytucji z młodymi obywatelami.

Ważnym celem było poznanie realiów pracy z młodzieżą w Armenii w tych właśnie lokalnych społecznościach. W stolicy - Jerewanie spędziliśmy trzy dni, a następnie dwa dni w Gyumry/Aksandropolu, w północnym regionie Armenii.

Przedstawialiśmy przykłady działań podejmowanych na poziomie lokalnym i skierowanych do młodzieży z mniejszymi szansami, np 'theather of the opressed' i kluby młodzieżowe w Jerewanie. Poznaliśmy wielu fascynujących ludzi, np. liderkę niezwykle prężnie działającej organizacji AGATHE, która zrzesza osoby z niepełnosprawnością z Gyumry.

Uczestnicy zapewniają, że udział w tej Wizycie Studyjnej był doświadczeniem, które zmienia sposób postrzegania rzeczywistości, rozszerza horyzonty i inspirowane do działania wbrew wszelkim przeciwnościom. Projekt był współ-finansowany ze środków Komisji Europejskiej w ramach programu "Młodzież w działaniu".

The Best Youth Council

„The best Youth Council!” był projektem międzynarodowej wymiany młodzieżowej. Wzięli w niej udział przedstawiciele czterech organizacji: polskich – Młodzieżowej Rady Dzielnicy Białołęka i Młodzieżowej Rady Miasta Płużnica oraz litewskich – Lentvaris Youth Center (Centrum Młodzieżowe w Landwarowie) oraz Elektrėnų savivaldybės Semeliškių vidurinė mokykla (szkoła gimnazjalna w Trokach). Polsko-litewska grupa młodzieży w wieku 15-16 lat wspólnie debatowała na tematy związane ze swoim uczestnictwem w życiu społecznym.

Istotą projektu jest wymiana dobrych praktyk działania Młodzieżowych Rad w obu krajach. Litwa jest znanym przykładem państwa, które uporządkowało i zapewniło kanały systematycznego dialogu pomiędzy młodymi ludźmi a decydentami z na różnych szczeblach organizacji państwa.

Projekt pomógł zrozumieć nam czynniki sukcesu tworzenia sprawnego systemu partycypacji obywatelskiej młodych ludzi.

Polska Rada Organizacji Młodzieżowych

Fundacja Civis Polonus od 2012 roku jest organizacją wspierającą Polskiej Rady Organizacji Młodzieżowych. Celem PROM jest między innymi popularyzacja uczestnictwa młodych ludzi w życiu publicznym, informowanie opinii publicznej o stanie polityki na rzecz młodzieży w Polsce oraz reprezentowanie organizacji członkowskich. Najważniejszym jednak zadaniem jest podejmowanie działań na rzecz stworzenia spójnej i nowoczesnej polityki na rzecz młodzieży w Polsce.

Delegatem Fundacji do PROM jest Kuba Radzewicz, który pełni też funkcję lidera największego zespołu roboczego Rady – zespołu ds. polityki na rzecz młodzieży. W strukturach Rady aktywnie działa też Karolina Wysocka, jedna z inicjatorek procesu jej założenia.

W 2012 roku przedstawiciele Fundacji uczestniczyli m.in. w następujących wydarzeniach w ramach PROM:

- aktywność w ramach zespołu ds. polityki na rzecz młodzieży Rady Działalności Pożytku Publicznego
- udział w szkoleniu „Capacity Building” dla Polskiej Rady Organizacji Młodzieżowych, które zostało współorganizowane przez pracowników Europejskiego Forum Młodzieży
- udział w projekcie „Sieć dla polityki młodzieżowej”, realizowanym w ramach akcji 5.1 programu Młodzież w Działaniu

OBYWATELE - ŚWIADOMI PARTNERZY ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

Administrację i obywatele powinno łączyć wzajemne zaufanie i partnerskie relacje. Konieczne do tego jest podnoszenie kompetencji urzędników oraz uświadamianie obywatelom ich praw i obowiązków.

Wierzymy, że dzięki tym działaniom dostęp do dobrej administracji stanie się powszechny, a lokalne wspólnoty będą coraz lepiej zarządzane. Staramy się wspierać obie strony w budowaniu wzajemnych relacji. Wspólnie z urzędami opracowujemy i wdrażamy procedury usprawniające i podnoszące jakość ich pracy. Z lokalnymi liderami pracujemy na rzecz rozwoju lokalnego oraz wzmacniamy ich kompetencje merytoryczne, społeczne i przywódcze.

Biblioteki jako przestrzenie dyskusji o sprawach lokalnych

Celem projektu jest stworzenie w bibliotece bezpiecznego miejsca spotkań mieszkańców z władzami samorządowymi, by w sposób rzeczowy, zaangażowany i efektywny rozmawiali o ważnych sprawach lokalnych.

Zależy nam na rozwoju biblioteki jako racjonalnej, neutralnej i otwartej przestrzeni wymiany opinii.

Racjonalnej – biblioteka, dzięki swoim merytorycznym zasobom, może wzbogacać proces konsultacji, dostarczając mieszkańcom niezbędnych informacji.

Neutralnej – w przeciwieństwie do urzędów, gdzie do głosu dochodzą interesy, biblioteka jest miejscem neutralnym, w którym można prowadzić dialog bez względu na poglądy.

Otwarta – biblioteka jest przestrzenią publiczną, która należy do wszystkich mieszkańców, nie jest dedykowana tylko władzom gminy. Jej publiczny charakter zachęca do odwiedzania i wpływa pozytywnie na podniesienie stopnia partycypacji mieszkańców w procesie współzrządzenia.

W dyskusjach w bibliotece będą uczestniczyć mieszkańcy, zainteresowani lokalnymi sprawami publicznymi, chcący rozmawiać i brać udział w procesie podejmowania decyzji, m.in. mieszkańcy określonych części gminy, seniorzy, młodzi ludzie.

Bibliotekarz pełni rolę gospodarza i moderatora procesu dyskusji i konsultacji ważnych kwestii lokalnych. Zadaniem bibliotekarza będzie zgromadzenie informacji, które będą podstawą do racjonalnej dyskusji i zbierania argumentów w danej kwestii oraz udostępnienie ich (walor racjonalności). Będzie on także odpowiedzialny za informowanie o wydarzeniu i zaproszenie mieszkańców (walor inkluzywności) reprezentujących różne grupy społeczne (walor otwartości) do omówienia ważnej dla społeczności lokalnej kwestii (walor zaangażowanie w sprawy publiczne). Rolą bibliotekarza będzie również moderowanie spotkania. Przygotowanie raportu z wydarzenia, który zostanie udostępniony lokalnej społeczności będzie należało do innego pracownika biblioteki.

Co ważne dyskusje będą odbywały się także w przestrzeni wirtualnej dzięki stworzeniu specjalistycznego **portalu do prowadzenia konsultacji** społecznych on-line. Za jego pomocą można zbierać opinie mieszkańców, jak również poddawać je analizie.

Dyskusje odbędą się w 22 gminach. Można je śledzić na stronie projektu www.ekonsultacje.org

Gminy Brochów, Czosnów, Iłów, Sochaczew, Teresin dobrze rządzone

Uważamy, że Administrację i Obywateli powinno łączyć wzajemne zaufanie i partnerskie relacje. Dlatego tak ważne jest podnoszenie kompetencji urzędników oraz uświadamianie obywatelom ich praw i obowiązków.

Od listopada 2011 roku do października 2013 roku wprowadzamy systematyczne i trwałe usprawnienia, które opierają się na zmianach w procedurach, a także odpowiednim przygotowaniu urzędników zarówno jeśli chodzi o wiedzę, umiejętności jak i postawy. W ramach projektu w 2012 roku prowadziliśmy intensywne szkolenia, wraz z ekspertami i doradcami urzędnicy opracowali i wdrożyli szereg usprawnień.

W roku 2012 skoncentrowaliśmy na wdrożeniu systemu rozwoju kompetencji kadr opartych na badaniu luk kompetencyjnych, wdrożeniu systemu monitorowania poziomu satysfakcji mieszkańców z funkcjonowania UG, opracowaniu procedur dotyczących postępowania w przypadku naruszenia kodeksu etycznego oraz przygotowaniu kadry zarządzającej i pracowników urzędów do uruchomienia Biura Obsługi Mieszkańców.

Przez okres 12 miesięcy przeszkoliliśmy 129 pracowników urzędów gmin w ciągu 224 godzin szkoleń, pracownicy urzędów otrzymali wsparcie merytoryczne podczas 20 dni pracy z doradcami, zaś wójtowie przyjęli 10 zarządzeń w sprawie opracowanych usprawnień.

Baranów i Leoncin dobrze rządzone

Uważamy, że Administrację i Obywateli powinno łączyć wzajemne zaufanie i partnerskie relacje. Dlatego tak ważne jest podnoszenie kompetencji urzędników oraz uświadamianie obywatelom ich praw i obowiązków.

Od listopada 2011 roku do października 2013 roku wprowadzamy systematyczne i trwałe usprawnienia, które opierają się na zmianach w procedurach, a także odpowiednim przygotowaniu urzędników zarówno jeśli chodzi o wiedzę, umiejętności jak i postawy. W ramach projektu w 2012 roku prowadziliśmy intensywne szkolenia, wraz z ekspertami i doradcami urzędnicy opracowali i wdrożyli szereg usprawnień.

W roku 2012 skoncentrowaliśmy na wdrożeniu systemu rozwoju kompetencji kadr opartych na badaniu luk kompetencyjnych, wdrożeniu systemu monitorowania poziomu satysfakcji mieszkańców z funkcjonowania UG, opracowaniu procedur dotyczących postępowania w przypadku naruszenia kodeksu etycznego oraz przygotowaniu kadry zarządzającej i pracowników urzędów do uruchomienia Biura Obsługi Mieszkańców.

Przez okres 12 miesięcy przeszkoliliśmy 129 pracowników urzędów gmin w ciągu 224 godzin szkoleń, pracownicy urzędów otrzymali wsparcie merytoryczne podczas 20 dni pracy z doradcami, zaś wójtowie przyjęli 10 zarządzeń w sprawie opracowanych usprawnień.

Pracowaliśmy nad tym wspólnie:

